

KOLMAINUPÜHA AD 2024

4Ms 6:22–27 (Ef 1:3–14; Mt 28:16–20)

22 Ja Issand rääkis Moosesega, öeldes:

23 «Räägi Aaroni ja ta poegadega ning ütle: Õnnistades Iisraeli lapsi, öelge neile nõnda:

24 Issand õnnistagu sind ja hoidku sind!

25 Issand lasku oma pale paista sinu peale ja olgu sulle armuline!

26 Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu!

27 Nõnda pandagu minu nimi Iisraeli laste peale ja mina õnnistan neid!»

Ja ISSAND kõneles Moosesele, üteldes: «Kõnele Aaronile ja tema poegadele, üteldes: Nii peate õnnistama Iisraeli poegi, üteldes neile: «Õnnistagu sind ISSAND ja hoidku sind! Lasku ISSAND paista oma palgeil sinu peale ja olgu sulle armuline. Tõstku ISSAND oma pale sinu üle ja andku sulle rahu.» Ja pangu nad minu nimi Iisraeli poegade peale ja mina ise õnnistan neid.»

Sissejuhatus

Neljas Moosese raamat kannab heebrea keeles nime **בְּמִדְבָּר** – «Kõrbes».¹ Kreeka keeles on Moosese neljanda raamatu nimi **Ἀριθμοί** – «arvud», ladina keeles sama tähendusega *Numeri*² – põhjuseks raamatu alguses seisev ülevaade Moosese ja Aaroni poolt läbi viidud sõjakõlbulike meeste ja leviitide loendamise tulemustest.

19.-20. sajandi piibliteaduses oli valdavalt esindatud seisukoht, et Moosese raamatud rajanevad neljal allikal, mida tuntakse nimede Jahvist, Elohist, Deuteronomist ja Preestrikoodeks all. Pikka aega paigutati neist esimese tekkimine Iisraeli kuningriigi kõrgaega (10. sajandisse eKr) ning viimane eksiili või vahetult sellele järgnenud ajaperioodi. Viimastel aastakümnetel on hakatud taolist jaotust revideerima ning pakutud välja hüpotees, mille kohaselt vanimaks allikaks on pigem Deuteronomist, millele eksiiliperioodil on lisatud «elloona» seni vanemaks (ning «täiendusena» seni noorimaks) peetud materjal.³

¹ «Ja Issand rääkis Moosesega Siinai kõrbes...» (4Ms 1:1). Vahel kasutatakse raamatu nimena ka selle esimest sõna **בְּמִדְבָּר** – «Ja rääkis».

² Viimasest tuleneb ka ingliskeelne nimi «Numbers».

³ Taoliste hüpoteeside ja arutelude sisuline väärtus seisneb eeskätt erinevas vastuses küsimusele, kas käsitleda iseäranis alg- ja esiisade lugusid «loomis- ja algusmüütidena» või pigem kirjanduslikku kuube rüütatud teoloogilise (ja ajaloo- ja filosoofilise) sõnumina. Kiriku traditsiooniline Vana Testamendi käsitlus (mille aluseks on nii Jeesuse kui apostlite oma) näeb Vanas Testamendis selle «tekkeloost» sõltumatult Jumala Sõna, mille keskmes on kuulutus Jumala halastusest ja lunastusest, mida Ta pakub langenud inimkonnale. Nii vanema juudi kui kristliku pärimuse järgi on viie Moosese raamatu autoriks suures osas Mooses ise, kes sai need Jumala ilmutusena Siinail (vrd siinkohal ka Jh 5:45-47).

Neljanda Moosese raamatu esimene osa (kuni kümnenda peatükini) kirjeldab Siinai mäe juures toimunud ettevalmistusi kõrberännakuks, sisaldades kultuslikke ja mõnevõrra ka kõlbelisi eeskirju, mille eesmärgiks oli säilitada Iisraeli rahva puhtus ja elujõulisus. Järgnevates peatükkides kirjeldatakse kõrberännaku algust, tuues esile rahva kõikuv meel ja pidev nurisemine, millele vastandub kontrastina Iisraeli sõnakuulmatusele ja truudusetusele Jumala ustavus ja pikameelsus. Ajalookirjeldusega vahelduvad mitmesugused rituaalsed eeskirjad ja ohvriseadused.

Keelelisi märkuseid

Issand – originaalis kasutatakse nii siin kui järgmistes salmides Jumala nime יהוה – «JHWH», «Jahve», «Jehoova».

Ja...rääkis – וַיְדַבֵּר – sõna דַּבַּר tähendab «kõnelema», «rääkima», tähistades eeskätt korrastatud, mõtestatud, isegi loovat kõnelemist, mis põhjustab ja toob esile seda, millest räägitakse.

Moosese – אֶל־מֹשֶׁה – nimi מֹשֶׁה pärineb 2Ms 2:10 selgitusel verbist מָשַׁח – «[välja] tõmbama» – ning viitab Moosese veest välja tõmbamisele, s.t leidmisele Niiluse jõelt; ühtlasi on selles nimes võimalik näha prohvetlikku ettekuulutust Moosesest kui Iisraeli rahva vaarao käest ära ja Egiptuse orjapõlvest välja «tõmbajast».

Öeldes – לֵאמֹר – sõna אָמַר tähendab «ütleva», «teada andma», aga ka «mõtleva» või «[mõeldut] väljendama».

Aaroni – אֶל־אַהֲרֹן – nime אַהֲרֹן tähendus ei ole selge. See võib olla seotud sõnaga אָהַר – «mägi» – ning tähendada «kõrge», «ülendatu».

Õnnistades – וַתְּבָרַכְהוּ – sõna בָּרַךְ – «õnnistama» – algseks tähenduseks on «põlvitama», «põlvi nõtkutama».⁴

Iisraeli – nimi יִשְׂרָאֵל koosneb verbist שָׁרַח – «võitlema», «peale käima», «peale jääma», «võimust võtma» – ning sõnast אֵל – «Jumal» – ja tähendab tõenäoliselt «Jumal võidab», «Jumal võtab võimust», «Jumal jääb peale».

Lapsi – אֶת־בְּנֵי – sõnasõnalt: «poegi».

Ja hoidku – וַיִּשְׁמְרוּךָ – sõna שָׁמַר tähendab «hoidma», «valvama», «kaitsma», «silmas pidama», «jälgima».

⁴ Siit tuleneb ka sõna בָּרַךְ – «põlv».

Lasku...paista – לָאָר – sõna לָאָר tähendab siin «valgustama», «[valgust] paista laskma».

Oma pale – פָּנִי – sõna פָּנִי tähendab «nägu», «pale». Grammatiliselt on tegemist mitmusega.⁵

Ja olgu sulle armuline – וְיִחַן – sõna יָחַן tähendab «armuline/lahke/kaastundlik olema», ka «poolehoidu näitama».

Tõstku – אָשֶׁר – sõna אָשֶׁר tähendab eeskätt «üles tõstma», «ära võtma», «ära kandma», sellest tulenevalt ka «andeks andma» (s.t süüd ära võtma).

Rahu – sõna שָׁלוֹם – tähistab lisaks rahule ka terviklikkust ja terve olemist, heaolu, turvalisust, paranemist.

Nõnda pandagu – וְשָׂמוּ – sõna שָׂמוּ tähendab «seadma», «panema», «asetama», ka «[märki] seadma/panema» (vt järgmist märkust).

Minu nimi – אֶת־שְׁמִי – sõna שָׂמוּ – «nimi» – algtähenähtuseks võib olla «märk», «tähis» (vrd kõlaliselt kreeka σῆμα ja ladina *signum*).⁶

Ja mina – אֲנִי – siin kasutatud isikuline asesõna אֲנִי näitab, et kõneleja isikut on eriliselt rõhutatud, nii et võiks tõlkida ka: «mina ise».

Sisuline analüüs

Neljas Moosese raamat sisaldab mitmesuguseid juhtnööre, eeskirju ja seadusi, mille ülesandeks on korraldada Iisraeli rahva elu nii kõrberännaku vältel kui edaspidi, juba Tootatud Maale jõudnuna. Suur osa neist eeskirjadest on mõeldud preestritele ja templiteenistuses osalevatele leviiitidele. Nende juhtnööride hulka kuuluvad ka vahetult enne kogudusetelgi pühitsemist Aaronile ja tema poegadele antud õnnistussõnad (4Ms 6:23–26), mida kasutati eeskätt hommikuse põletusohvri toomisel.⁷

Mišna järgi kasutasid preestrid õnnistussõnu mitte ainult templis, vaid mujalgi, ka väljaspool Jeruusalemma, ent viis, kuidas õnnistati, oli erinev. Väljaspool Jeruusalemma templit retsiteeriti õnnistussõnu kolmes osas, millest igale järgnes rahva «Aamen!» Templis seevastu retsiteeriti

⁵ Sarnaselt võib seda sõna ka eesti keeles kasutada mitmuses, nt: «Tema palgeil säras õnn ja rõõm.» Ka soome keeles on «nägu» mitmuses: «kasvot».

⁶ Üheks selle sõna võimalikuks algupäraks võib olla verb שָׂמוּ – «[märki] panema» (vrd 1Ms 4:15). Vana Testament omistab nimedele sageli nende kandjat või kandja sünnilugu määravalt iseloomustava tähenduse ning Jumala nime austamine tähendab Jumala enda austamist.

⁷ Vrd 3Ms 9:22: «Siis Aaron tõstis oma käe üles rahva poole ja õnnistas neid.»

õnnistussõnu ühe tervikuna, millele rahvas vastas: «Õnnistatud olgu Iisraeli Jumal igavesest ajast igavesti!»

Templis kasutati õnnistamisel alati Jumala nime, mujal asendati see sõnaga «Issand».

Üheks erinevuseks oli seegi, et väljaspool templit õnnistades tõstsid preestrid oma käed õlgade, templis aga vähemalt lauba kõrgusele või koguni kõrgemale.

Tänapäeval, iseäranis ortodokssete juutide sünagoogides, annab õnnistuse võimalust mööda kohal viibiv *kohein* ehk Aaroni meesliinis järeltulija, kellel oleks õigus tegutseda Jeruusalemma templis preestrina.

Õnnistamine kuulub otseselt preestri töökohustuste hulka: «Ja preestrid, Leevi pojad, astugu ette, sest Issand, su Jumal, on valinud nemad, et nad teeniksid Teda ja õnnistaksid Issanda nimel!» (5Ms 21:5) See õnnistus ei kuulu aga mitte neile, vaid Jumalale – preestrid on vaid tööriistad, vahendajad, kelle võimuses pole teha muud, kui seda õnnistust Issandalt paluda, lausa anuda. Siinkohal tasub mõelda sõna **נָדַד** – «õnnistama» – kaastähendusele «põlvitama», «põlvi nõtkutama»: õnnistus ei ole midagi enesestmõistetavat ega ära teenitut, vaid suveräänse Jumala armukingitus.

Seda, milles Jumala õnnistus seisneb või millisena seda vanas Iisraelis mõisteti, näitab hästi Moosese lahkumiskõne lõpuosas seisev õnnistusetootus sõnakuulelikele (5Ms 28:1–14), millest võib muuhulgas lugeda: «Kui sa tõesti kuulad Issanda, oma Jumala häält ja pead hoolsasti kõiki Tema käske, mis ma täna sulle annan, siis tõstab sind Issand, su Jumal, kõrgemaks kõigist rahvaist maa peal. Ja kõik need õnnistused saavad sulle osaks ja tabavad sind, kui sa võtad kuulda Issanda, oma Jumala häält. Õnnistatud oled sa linnas ja õnnistatud oled sa väljal. Õnnistatud on su ihuvili, su maapinna saak, su karja juurdekasv, su veiste vasikad ning su lammaste ja kitsede talled. Õnnistatud on su korv ja su leivaküna. Õnnistatud oled sa tulles ja õnnistatud oled sa minnes. Issand käsib seda õnnistust olla sinuga su aitades ja kõiges, mille külge sa oma käe paned, ja Ta õnnistab sind maal, mille Issand, su Jumal, sulle annab. Ja Issand annab sulle külluses head su ihuvilja, karja kasvu ja maapinna saagi poolest maal, mille Issand, su Jumal, vandega su vanemaile on töotanud sulle anda. Issand avab sulle oma rikkaliku varaaida, taeva, andes su maale vihma õigel ajal ja õnnistades kõiki su kätetöid; ja sina võid laenu anda paljudele rahvastele, aga sa ise ei tarvitse laenata.»

Kuigi vähemalt algselt oli õnnistuse mõiste seotud eeskätt kõikvõimaliku maise heaoluga, ei puudunud ka mõnevõrra kõrgem tasand: «Issand ülendab sind enesele pühitsetud rahvaks, nagu Ta sulle on vandega töotanud, kui sa pead Issanda, oma Jumala käske ja käid Tema teedel. Ja kõik maailma rahvad näevad, et sinule on pandud Issanda nimi, ja nad kardavad sind.» (5Ms 28:9j) Seejuures on oluline roll Jumala nimel, mis on nimetatud Tema rahva üle või koguni pandud (kinnitatud) Tema rahva peale. See tähendab, et teatavas mõttes teeb Jumal ennast või vähemalt oma maine sõltuvaks oma rahva eluviisist: Jumala rahva teotus, s.t tema patt ja ülekohus, on teotuseks ka Jumalale ja Tema nimele.

Muidugi on tõsi ka vastupidine: Jumala rahva au on auks Jumalale endale ja Tema nimele, ent sellest veelgi olulisem on, et rahva nimetamine Jumala nimega tähendab seda, et Jumal hoolib oma rahvast ning hoiab ja kaitseb teda. Oma rahvale oma nime andes annab Jumal talle iseennast oma armu ja õnnistuse täiuses.

Aaroni õnnistussõnadel ehk preesterlikul õnnistusel on kolm osa. Kõigepealt palutakse õnnistust ja hoidmist. Siinkohal on oluline märkida, et Jumala õnnistus ei tähenda mitte ainult õnnistatavale hea soovimist, vaid jumalik õnnistus ka teostab seda head, mida palutakse. Kindlasti ei tohi seda mõista maagilise toiminguna, ent kahtlemata tuleb siin näha enam kui lihtsalt palvesoovi.⁸ Õnnistades kingib Jumal oma rahvale head ning hoiab, kaitseb ja varjab teda kurja eest – olgu viimase puhul tegemist loodusõnnetuste, põua, ikalduse, näljahäda, haiguste või vaenlastega. Kindlasti võib siin näha ka sarnasust Meie Isa palve viimase palvega: «Ja ära saada meid kiusatusse, vaid päästa meid ära kurjast!»

Õnnistussõnade teine osa kõneleb Issanda palge paistusest ja palub õnnistatavale Jumala armu, eeskätt andeksandvat ja lepitavat armu. Küllap kõrberännak õpetas Iisraelile nii mõndagi selle kohta, milline õnnistus ja samal ajal ka oht võib peituda Jumala palge paistuses – kui seda võrrelda näiteks päikesepaistega. Kõrbeööd on külmad, järsu temperatuurilanguse tõttu isegi eluohtlikud, nii et hommikul tõusval päikesel on elu hind. Samas võib kõrvetav kõrbepäike ka tappa. Nii on ka Jumala palgega – Issand ütles isegi Moosesele: «Sa ei tohi näha mu palet, sest ükski inimene ei või mind näha ja jääda elama!» (2Ms 33:20) Üksnes siis, kui Jumala pale on armuline, võib seda näinud inimene ellu jääda: «Issand, Issand on halastaja ja armuline Jumal, pika meelega ja rikas heldusest ning tõest, kes säilitab heldust tuhandeile, annab andeks ülekohtu ja üleastumised ning patu, aga kes siiski ei jäta süüdlast karistamata, vaid nuhtleb vanemate patud lastele ja lastelastele kolmanda ja neljanda põlveni! (2Ms 34:6j) Selleks, et kogeda Jumala armulisust ning hoida ära Tema palge paistuse saamist hävituseks, on vaja alandlikult oma pattu tunnistada ning Issandalt andeksandmist anuda: «Issand, kui ma nüüd olen armu leidnud Sinu silmis, siis käigu Issand meie keskel! Kuigi see on kangekaelne rahvas, anna siiski andeks meie pahateod ja patt ja võta meid oma pärisosaks!» (2Ms 34:9)

Jumala palge otsimine ja leevendamine, aga ka selle ohtlikkus, on üks Vana Testamendi, iseäranis Psalmide, keskseid teemasid:

«Issand on õiglane, Ta armastab õiglust; õiged saavad näha Ta palet» (Ps 11:7)

«Kui kaua Sa, Issand, unustad mind hoopis, kui kaua Sa peidad oma palet mu eest?» (Ps 13:2)

---

⁸ Mõnes sünagoogijumalateenistuse traditsioonis on nõutav, et nii õnnistav *kohein* kui need, keda õnnistatakse, kataksid ennast *talliti* ehk palvesalliga, et mitte näha õnnistamisel otsekui avalikuks saavat Jumala auhiilgust. *Kohein* katab *tallitiga* mitte ainult oma pea, vaid ka õnnistamiseks tõstetud käed.

«Sa paned nad otsekui põlevasse ahju, kui Sa oma palet näitad; Issand neelab nad ära oma vihas, ja tuli sööb nad ära.» (Ps 21:10)

«Ära peida oma palet minu eest, ära tõuka enesest vihas oma sulast! Sina olid mu abi, ära lükka mind ära, ja ära hülga mind, mu pääste Jumal!» (Ps 27:9)

«Mu hing januneb Jumala järele, elava Jumala järele; millal ma tulen ja näen Jumala palet?» (Ps 42:3)

«Ära peida oma palet oma sulase eest, sest ma olen kitsikuses; kuule mind pea!» (Ps 69:18)

«Ära pane oma palet varjule minu eest, kui mul on kitsas käes! Pööra oma kõrv mu poole! Päeval, mil ma hüüan, tõtta mulle vastama!» (Ps 102:3)

«Nõudke Issandat ja Tema võimsust, otsige alati Tema palet!» (Ps 105:4)

«Ma püüan kõigest südamest leevendada Su palet, ole mulle armuline oma ütlust mööda!» (Ps 119:58)

«Vasta mulle peatselt, Issand! Mu vaim on lõppemas! Ära pane oma palet mu eest varjule, et ma ei saaks nende sarnaseks, kes lähevad alla hauda!» (Ps 143:7)

Õnnistussõnade kolmas osa kõneleb Issanda palge tõstmisest õnnistatava üle ning palub õnnistatavale rahu. Palge kellegi poole või kellegi üle tõstmine väljendab eeskätt armastust ja heameelt – selle vastandiks on palge ära pööramine või pilgu maha löömine, mis väljendab viha ja pahameelt.⁹ Kui Jumalal on inimesest hea meel, siis saab inimesele osaks rahu, tervis, õnn, kõikvõimalik heaolu – nii vähemalt peaks olema, kuigi elukogemus kinnitab, et tihtipeale on asjad teisiti. Mõtleme kasvõi Iiobile või sellele, kuidas sageli näivad just ülekohtused selles maailmas paremini hakkama saavat kui õiged. See ei saanud olla teadmata ka Moosesele, Aaronile ja kõrberännakul olnud Iisraeli rahvale – järelikult ei väljenda need õnnistus- või palvesõnad mitte juba kätte jõudnud tegelikkust, vaid pigem usaldavat lootust ja alandlikku äratundmist, et tõeline rahu ja heaolu ei ole mitte inimeste, vaid üksnes Jumala käes.

Issand on ainus, kes võib kaitsta kurja eest. Tema käes on arm ja halastus, lepitus ja andeksandmine, ning pole muud rahu kui see, mille loob ja annab Jumal: «Mäed liiguvad ja künkad kõiguvad küll, aga minu heldus ei liigu su juurest ja minu rahuseadus ei kõigu, ütleb Issand, su halastaja.» (Js 54:10)

Apostel Paulus kinnitab, et Kristus «on meie rahu» (Ef 2:14) – Ta on toonud rahu ja lepituse nii inimestevahelistesse suhetesse kui eeskätt inimeste ja Jumala vahele: «Et me nüüd oleme saanud õigeks usust, siis on meil rahu Jumalaga meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi, kelle läbi me oleme usus saanud ligipääsu ka sellele armule, milles me seisame, ja me kiitleme oma lootusest Jumalalt saadavale kirkusele.» (Rm 5:1j) Kristus

---

⁹ Vrd 1Ms 4:5–7: «Siis Kain vihastus väga ja lõi pilgu maha. Ja Issand küsis Kainilt: «Mispärast sa vihastud? Ja mispärast sa pilgu maha lööd? Eks ole: kui sa head teed, siis on su pilk tõstetud üles? Aga kui sa head ei tee, siis luurab patt ukse ees ja himustab sind.»

on meie tõeline «halastav ja ustav ülempreester Jumala ees rahva pattude lepitamiseks» (Hb 2:17), kes on toonud meile Isa armu ja õnnistuse: «Jumal on esmalt teile oma sulase Jeesuse üles äratanud ja teie juurde läkitanud teid õnnistama, kui te igauks pöördute oma tagedusest.» (Ap 3:26)

Evangelist Luuka kirjelduse järgi oli viimane tegu, mille Jeesus enne taevasseminemist tegi, omade õnnistamine: «Aga Jeesus viis nad välja kuni Betaaniani ja, tõstes oma käed, õnnistas neid. Ja see sündis, et neid õnnistades lahkus Jeesus nende juurest ja võeti üles taevasse.» (Lk 24:50j) Nii ei ole meie päralt mitte Aaroni, vaid Issanda enda õnnistus: lihaks saanud Jumala õnnistus, kelle kaudu on tulnud arm ja tõde ning saanud avalikuks Jumala kirkus ja Elu (vrd Jh 1:14 ja 1Jh 1:1j).

Kui Issand käskis Vana Lepingu päevil panna oma nime Iisraeli laste peale ja kinnitas, et kui neid Tema nimel õnnistatakse, siis õnnistab neid Tema ise, siis Uue Lepingu päevil on meile antud uus nimi – Jeesuse nimi –, milles oleme päästetud ja õnnistatud ning mis peab nähtavaks saama ja kirkastuma ka meie sees, et meie võiksime kirkastuda «Temas, meie Jumala ja Issanda Jeesuse Kristuse armu mööda» (2Ts 1:12).

Jutluseks

Kolmainupüha on üks uuematest kirikupühadest, mida esimesel kristlikul aastatuhandel sellisel kujul ei tuntud ega tähistatud. Küll on hiljemalt 6. sajandist teada Kolmainsusele pühendatud liturgilisi palveid, sealhulgas armulauaprefatsioon. Paavst Alexander II (1061–1073) keeldus spetsiaalse Pühimale Kolmainsusele pühendatud püha kehtestamisest, kuid tema ametijärglase Gregorius VII ajast (1073–1085) on andmeid, et mõnel pool siiski juba tähistati Nelipühale järgnevat pühapäeva vastavate liturgiliste tekstidega (tõsi, mõnes teises paigas oli selleks hoopis kirikuaasta viimane pühapäev). Alles aastal 1334 kehtestas paavst Johannes XXII Nelipühale järgneval pühapäeval tähistatava Kolmainupüha kohustuslikuna kogu läänekirikus.

Kolmainupüha traditsiooniline algussalm on järgmine: «Kiidetud olgu püha Kolmsus ja jagamatu Ühtsus¹⁰: tänagem¹¹ Teda, sest Ta on osutanud meile oma halastust.» Sellele järgneb Ps 8:2: «Issand, meie Jumal¹², kui auline on Sinu nimi kogu maailmas!»

Kolmainupüha traditsiooniline Epistel (Rm 11:33–36), mida EELK Kirikukäsiraamatu lugemiskava järgi loetakse esimesel lugemisaastal, ülistab Jumala rikkuse ja tarkuse ja tunnetuse uurimatut sügavust, mis – apostli poolt vahetult eelnevalt öeldut silmas

¹⁰ *Sancta Trinitas atque indivisa Unitas.*

¹¹ Või «tunnistagem» – ladina keeles *confitebimur.*

¹² Tsiteeritud 1997. aasta eestikeelse piibliväljaande järgi; originaalis on siin יהוה אֱלֹהֵינוּ – «JHWH, meie Issand».

pidades – on saanud kõige imelisemalt ja ilmsemalt avalikuks selles, et «Jumal on kõik inimesed kinni pannud sõnakuulmatuse alla, et kõikide peale halastada» (Rm 11:32).

Traditsiooniliseks Evangeeliumiks (Mt 28:[16–17]18–20) on Kirikukäsiraamatu lugemiskava järgi kolmandal lugemisaastal loetavad Jeesuse lahkumissõnad taevaminemisel, mil Ta andis jüngritele suure misjonikäsu ning töötuse olla alati nendega kuni ajastu lõpuni.

Kolmanda lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks on kas nn Aaroni õnnistussõnad (4Ms 6:22–27) või Jesaja prohvetikuulutus (Js 66:1–2) Jumala suurusest ja kõrgusest ning samaaegselt lähedusest iseäranis viletsaile ja neile, «kellel on purukspektud vaim».

Kolmanda lugemisaasta Epistlik (Ef 1:3–14) on ülistuslaul Jumalale, kes on meid Kristuses õnnistanud ja lunastanud, meid Püha Vaimu pitsoriga kinnitanud ja omaks võtnud ning meile lapseõiguse kinkinud.

Esimesele Vana Testamendi lugemisele, s.t õnnistussõnadele jutlustades võib Pühimat Kolmainsust silmas pidades tuua esile õnnistussõnade kolmeosalisuse, ning küllap just sellest lähtudes ongi kõnealune Vana Testamendi lugemine valitud, ent seejuures ei tohi unustada kiriku selget õpetust, et n-ö endast väljapoole tegutseb Jumal alati ühtsena: Isa Poja läbi Pühas Vaimus, isegi kui parema mõistmise huvides omistatakse teatavad tegutsemisvaldkonnad Pühima Kolmainsuse erinevatele isikutele (Isa kui Looja, Poeg kui Lunastaja, Püha Vaim kui Valgustaja ja Pühitseja).

Õnnistussõnade esimene osa – «Issand õnnistagu sind ja hoidku sind!» – annab võimaluse kõnelda loomistööst ja sellest, kuidas Jumal oma loodut, sh meid, jätkuvalt õnnistab ja hoiab. Teine osa – «Issand lasku oma pale paista sinu peale ja olgu sulle armuline!» – annab võimaluse kõnelda Jumala Poja lihakssaamisest ning seeläbi Jumala armu nähtavakssaamisest ja teostumisest Kristuse lunastustöös. Õnnistussõnade kolmas osa – «Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu.» – annab võimaluse kõnelda Pühast Vaimust, kelle väes oleme Jumala lastena uuesti sündinud ning kes meid valgustades ja pühitsedes loob rahusideme nii Jumala ja meie kui ka meie ja ligimeste vahel.

Jutluse võibki sellest kolmikjaotusest lähtuvalt üles ehitada järgmiste punktidenä:

1. Issand õnnistagu sind ja hoidku sind! – Jumal on meie Looja ja Hoidja.
2. Issand lasku oma pale paista sinu peale ja olgu sulle armuline! – Jumal on meie Lunastaja.
3. Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu! – Jumal on meie Pühitseja, Valgustaja ja Rahutooja.